

Redacția
și
Administrația
Reg. Maria 14
TELEFON 124
Librăria Anca
Piața Unirii 32.

CLUJUL

ZIAR SĂPTĂMÂNAL INDEPENDENT

Abonament:

Pe un an Lei 120 —
Pe 1/2 an „ 60 —
Pe 1/4 an „ 35 —

Anunțurile se primesc după tarif.

Manuscrisele nu se înapoiază.

23 Septembrie 1923.

Director-Proprietar: Alexandru Anca.

Pentru străinătate un exemplar 3 Lei.

Luni se face remanierea guvernului

— Sfârșitul luptei dintre miniștrii brătienști și miniștrii jidoviți —
(Dela corespondentul nostru special)

București. Se știe și se comentează de mult vremea internă ce agită partidul liberal făcându-se neconținute intervenții chiar presiuni pentru reconstruirea cabinetului cu partizanii unei coterii nemice. Se știe și lupta ocultă ce se demult, mai ales pe terenul economic-financiar, între cele două curente guvern: unul reprezentat prin dl. Brătianu cu cunoscuta formulă „noi înșine“ și altul prin conul Constantinescu, președintele bănărilor Marmorosch-Blank, care reprezenta pe lui Aristid Blank asupra necesității inflațiunii monetare și infuziunii de bani străini.

Se știe astfel, cum s'a folosit ministrul Constantinescu de conflictul ivit între brătienistul Mărzescu și ministrul interne general Văitoianu, fin al lui Alecu. Acestei presiuni președinte consiliului s'a opus multă vreme, fiind orice remaniere primejdioasă pentru unitatea partidului și pentru călăuzirea sa de a governa mai departe și întrevăzând și primejdia politice rezida în faptul, că partidele opozitive, în luptă la cuțite unele alttele și fără un program de guvernământ precis, nu i puteau lua succedea, aceasta mai ales după ce prin dl. Argetoianu s'a dovedit, că un guvern Averescu n'ar putea să își asume și iar contactul cu d. Marghiloman a pus iarăși într-o lumină bizară problemele cu cari alte partide de opoziție ar voi să parvină la putere.

Totuși, sfînxul, d. Ionel Brătianu a în sfârșit sugestiunilor dlui Constantinescu Alecu: schimbarea la față operat la Karlsbad și nu a fost influențată părerea așa numitului ardelenesc, care cerea sacrificarea ministrilor Moșoiu și Cosma, a celui pentru debandada dela C. F. R., și al cărui blankiștii și aliații lor din Ardeal îl vor pe d. Tancred Constantinescu-Deraiere, nepotul ministrului agriculturii; iar a dlui A. Cosma ales în urma legăturilor sale cu găsizövetség și sindicatul Szana Banat.

La Karlsbad, d. Ion I. C. Brătianu, care s'a convins că remanierea va fi una izbândă grupului brătienist, a permis în sfârșit la remaniere și l-a lăsat să se descurce pe d. Alecu Constantinescu să își sacrifice o parte din clientelă ministerială în schimbul, ca neșterea lui Tancred-Deraiere să ajungă la putere.

Luni este ziua critică, în care d. Constantinescu a declarat că va comunica în ziua hotărârile sale în privința remanierii. Vor fi sacrificați miniștrii Moșoiu, C. Banu, Florescu și Cosma și alții: întâi cu Tancred Constantinescu-Deraiere, al doilea cu Nicușor, al treilea cu Leonte Moldovanu (întrucât blocul ardelean n'ar izbuti să împingă înainte pe dr. G. Tri-

pon), iar cel de al patrulea ca prof. Lapedatu.

Se prea poate însă, ca această combinație să fie părăsită în ultimul moment și să se dea portofoliul dlui Nistor și Inculeț, întâi la Culte, iar celalalt la lucrările publice. Toate acestea sunt însă numai combinațiuni de culise și Sfînxul își va rosti cuvântul Luni. Susținem însă cu absolută certitudine că în această zi criza din partidul liberal își va găsi soluția.

Maurul și-a făcut datoria...

Ultimele dispoziții ale ministrului Florescu.
Conferința cu autoritățile militare dela Cluj.

Sunt iminente arestări, deși d. general Petala declară că în Ardeal este cea mai deplină ordine.

Senzaționala uneltire cu care presa jidovească din Capitală a știut să impună guvernului să restrângă libertățile cetățenilor în Ardeal, a dus la rezultat mai curând decât se putea imagina. Ministrul justiției, d. I. Th. Florescu, venit la Cluj pentru a lua măsurile în această privință, a luat imediat contact cu comisarii regali militari, cu șefii parchetului, procurorul general, prim-procurorul și șefii siguranței și poliției din Cluj și după ascultarea rapoartelor asupra situației locale, a luat măsuri preventive și represive a căror întindere nu o cunoaștem, dar este vorba de deschiderea acțiunii imediate contra câtorva tineri membri ai Fasciei și ai Ligii Apărării Naționale Creștine.

Ce este cu tipografia justiției din Cluj

— O anchetă a ministrului Florescu —

D. ministru al justiției, I. Th. Florescu, împreună cu doi contabili aduși dela București, a supus ieri gestiunea financiară a tipografiei justiției din Cluj unui control amănunțit.

În viitor administrația financiară a tipografiei și a taxelor ce se încasează de pe urma ei, se va centraliza în mâna ministrului la București.

Un protest al învățătorilor unguri concediați

Arătăm în altă parte că ministerul a destituit pe o seamă de învățători unguri dela școlile de stat cu limba de predare maghiară, cari n'au voit să învețe românește.

O delegație a acestor învățători, din Bihor, a cerut intervenția prefectului din Oradea, cu care se vor duce la București pentru a cere revocarea ordinului de destituire.

Misiunea prefectului de județ la București

D. Septimiu Mureșianu, prefectul județului Cojocna, a plecat Joi seara la București într-o misiune importantă, având să aducă dela guvern autorizația pentru luarea unor măsuri administrative speciale. Suntem informați, că printre alte măsuri iminente este și disciplinarea presei maghiare din Cluj, care în timpul din urmă a luat față de statul român o atitudine cu ade-vărat scandaloasă. Este vorba chiar despre suspendarea pe câțiva timp a unuia dintre ziarele incendiare ale partidului maghiar.

Doleanțele artiștilor români din Ardeal

Un memoriu către d. ministru al justiției. Arta românească amenințată prin noua lege a chiriilor.

Ocupându-ne acum o lună de nevoile Teatrului Național din Cluj, am reprodus declarațiile dlui director al Teatrului, Zaharia Bărsan, din cari reiese că condițiunile grele ale traiului și dezinteresarea unor autorități fac imposibilă existența aici a artiștilor și aducerea elementelor de valoare din vechiul regat. D. Director al Teatrului Național din Cluj ni-se plângea, că din aceste cauze artiștii nu se simt de loc ispitiți să vină în Ardeal.

Ne așteptăm deci în urma acestei alarme, să vedem producându-se o mișcare, mai ales a autorităților, pentru curmarea răului. Din nenorocire această chestiune, care se confundă cu chestiunea românismului din orașele Ardealului, este tot unde a fost, ba și mai mult, parcă se caută intenționat agravarea ei.

Astfel, deși se știe că unul dintre principalele obstacole ale împământării noastre și a artei noastre în orașe, este acela al crizei de locuințe, nici biroul încartiruirii nu a mai fost înființat — cu toate solicitările categorice ale tuturor, și nici îmbunătățiri viitoare nu ne sunt puse în vedere. Dimpotrivă, artiștii români au aflat cu îngrijorare din declarațiile făcute presei de către d. ministru al justiției, că noua lege a chiriilor care se va introduce în Aprilie viitor, va prevedea prelungirea numai a contractelor de chirie ale ofițerilor și funcționarilor.

În fața acestei perspective s'a hotărât de către artiștii români de aici să adreseze dlui I. Th. Florescu ministru justiției, un memoriu cerând cel puțin menținerea situației actuale.

Ziariștii români, cari sunt în aceeași situație cu artiștii, au profitat de vizita dlui ministru la Cluj pentru a expune și ei această perspectivă ce i așteaptă.

— Protestul negustorilor din Cluj contra impozitelor. Din sânul Sfatului Negustoresc din Cluj s'a emis ideea, ca o delegație a negustorilor din Ardeal să se prezinte parlamentului pentru a protesta contra măsurilor economice din ultimul timp și îndeosebi contra impozitelor.

— Misiunea directorului general al justiției la București. D. dr. Ioan Pop, director general-delegat al justiției din Ardeal, a plecat împreună cu d. ministru al justiției la București, în vederea lucrărilor pentru reforma magistraturii și a compunerii noului tablou de înaintare prin care se va înlătura nemulțumirile românilor ajunși în minoritate față de colegii lor stăini.

Cum toate mișcările sociale au fost ținute la Cluj în marginile strict legale, nu putem deloc înțelege aceste măsuri, cari la urma urmelor vor restrânge libertățile tuturor cetățenilor. Maurul însă, înainte de a fi debarcat Luni din minister, a trebuit să își facă datoria.

Vizita ministrului de justiție la Cluj

Ieri și alaltăieri a fost în localitate d. I. Th. Florescu, ministrul justiției, venit în special pentru a atrage atenția asupra inexistenței aici a unei mișcări naționale așa cum o pretind ziarele minoritare din București.

D. s'a întreținut cu toate autoritățile judecătorești, militare și administrative și s'a interesat de aproape de mișcarea națională a avocaților români, bănuind pe semne și în aceasta o complicitate cu iredenții străini ai presei din Capitală.

S'a mai interesat apoi de reforma magistraturii, pentru a i asigura independența și inamovibilitatea.

În contact cu delegația Alianței Avocaților Români din țară condusă de d. președinte dr. Ioan Suciu, precum și în audiența la care a fost primit decanul baroului d. dr. Amos Frâncu, ministrul a căutat lămuriri precise asupra scopurilor alianței și asupra barourilor din Ardeal, arătând un interes deosebit pentru organizațiile de arbitraj stabile, ce anumite cercuri minoritare au înscenat mai ales în timpul din urmă. Primind memoriul Alianței Avocaților români în această chestiune, împreună cu un bogat material documentar, d. ministru al justiției a pus în vedere că va solicita o grabnică intervenție a Corpurilor legiuitoare pentru soluționarea chestiunii arbitrajului în vederea suveranității justiției românești.

După mai multe audiențe date ieri și alaltăieri d. ministru I. Th. Florescu a plecat aseară la București.

Studentimea de azi ca exponent ai naționalismului

Vijelia războiului mondial a sgu-
dit temelile vechi ale alcătuirilor so-
ciale, deschizându-le noi perspective
în lupta lor pentru existență.

Până când înaintea războiului ac-
țiunea claselor sociale se mărginea în
mare parte la procurarea maximului
de câștig material, astăzi putem consta-
ta deși foarte rar, că există unele
clase cari cu oareșcare abnegație față
de materialismul brutal, au fixat în
programul lor de activitate și educația
sufletească a masselor, bazând această
educație pe sentimentul național.

Dintre acele clase sociale cari și-au
afirmat în mod mai pronunțat acest
principiu transformându-l în fapte con-
crete, este și clasa studentescă și des-
pre aceasta avem nenumărate dovezi
eclatante:

Momentele grele cari frământă
Germania dela război încoace au de-
terminat studentimea germană la for-
marea unui adevărat „bloc național“
grupat în jurul monarhiștilor de a-
colo, și se poate spune cu drept cu-
vânt, că munca lor pentru menținerea
sentimentului pan-german și combate-
rea ideilor bolșevice, pu a fost ne-
însemnată.

În Italia studentimea a fost și este
încă un factor important de populari-
zare a principiilor fasciste.

Dar mai ales în România, studen-
țimea se afirmă atât de puternic în
sentimentul ei național, încât atrage
chiar atenția străinilor.

Studentimea română smulsă în mod
spontan din văltoarea murdară a lup-
telor de partid, își pune în acțiune
forțele ei tinerești pentru trezirea con-
științei naționale în popor sub forma
unor desiderate inexorabile.

Această muncă patriotică s'a putut
observa și înainte de actuala mișcare
studentescă însă sub alte forme; stu-
dențimea organizată în societăți pe
regiuni, prin turneele, conferințele și
crearea bibliotecilor populare și-a sta-
bilit o legătură spirituală trainică și
curată cu țărânul român.

Criteriile după cari se judecă ge-
neza mișcării studentești este lipsită
adesea de puțină analiză psihologică.

Starea de psihoză a studentimei
române este justificată de următoarea
circumstanță edificatoare:

Nu antisemitismul din Ungaria,
Austria, Polonia sau din alte țări a
creat motivele determinante ale miș-
cării studentești, ci perceperea peri-
colului unor elemente inasimilabile
vieții poporului românesc. Ori, poate

O nouă școală primară românească în Cluj

Ministerul instrucțiunii publice,
direcțiunea generală a învățămân-
tului primar, a încunoștințat pri-
măria Clujului, că a încuviințat
înființarea unei școli primare ro-
mânești cu patru posturi didactice,
pentru circumscripțiile IV. VI. ale
Clujului, în localul din strada ge-
neral Grigorescu oferit de primă-
ria orașului.

Pentru a putea fi deschisă
școala încă în luna aceasta, d.
prfecte Septimiu Mureșianu și d.
primar dr. Utalea au luat urgente
măsuri de amenajare a edificiului
și de întreținere.

Inițiativa acestei școli este a
dlui Ion Chiuhan, învățător de
tașat la resortul instrucțiunii din
localitate, care a și fost însărci-
nat cu organizarea ei.

au fost agenți provocatori în arătarea
acestui pericol? Nu, studentimea prin
contactul ei des repetat cu poporul,
a descoperit elemente subversive cari
subminează suveranitatea existenței
românești.

Oare nu prin segregarea acestor
elemente dușmănoase țării vom putea
spera la promovarea intereselor no-
stre naționale?

Dar desăvârșirea aceste opere grele
reclamă și concursul altor forțe.

Studentimea română care și-a ma-
nifestat în mod vădit dragostea de țară
și tron, apelează la patriotismul ma-
rilor conducători ai acestei țări cari
sunt mai competenți să soluționeze o
problemă așa de ideală înlăturând de-
șărtăciunea unor interese egoiste, pu-
nând totodată și bazele unui exemplu
măreț de datorie și conștiință națională
pentru generațiile viitoare.

Octavian Boeriu
stud. în drept.

O instigație ordinară

Campania presei jidovești contra unui
fascism unguresc-românesc din Ardeal

Rostul dlui ministru al justiției la Cluj. Sensaționala descoperirea a
„Aurorii“, o minciună întemeiată pe o glumă de cafea a dlui
Zelea Codreanu. Guvernul indus în eroare.

Alaltăeri dimineața, cu acceleratul
de 11, a sosit la Cluj d. I. Th. Flo-
rescu, ministrul justiției, rămânând în
localitate două zile. Faptul că d. mi-
nistru al justiției a stat în localitate
mai mult ca de obicei și că n'a îngă-
duit să i-se facă paradă ci a fost ocu-
pat tot timpul cu studierea situației
locale și cu luarea unor măsuri pe
cari le vom ști în curând, întărește
bănuiala acreditată de presa semită
din București, că d-sa ar fi venit cu
indicațiuni speciale pentru oprimarea
nu știu cărui fascism românesc de
aici căzut în mreaja iredentismului
maghiar.

Chestiunea aceasta, cum vedem
extrem de serioasă, a fost exploatată
de ziarele minorității jidovești din Bu-
curești într'un chip atât de ordinar,
cum nu s'a pomenit până astăzi în
presa din România; de aceea, și mai
ales pentru că îi amenință pe cetățenii
pașnici ai Clujului, trebuie să ne ocu-
păm de ea și să arătăm cum a putut
fi amăjit guvernul României cu cea
mai ordinară minciună a ziarului bol-
șevic jidovesc „Aurora“.

Sensaționalul complot
din Ardeal.

În aceeași zi, în care d. mi-
nistru al justiției a sosit la Cluj,
ziarul bucureștean „Aurora“, și
secondanții săi minoritari ni-au
adus o senzație cu adevărat
jidovească:

Se pretinde anume, că s'a
descoperit în Ardeal o conspi-
rație a fasciștilor cu Ungaria și
Germania.

Se vede, că este o tactică
a lui Israel, pentru că concomi-
tent cu apariția senzației, gu-
vernul încunoștințat a și luat
măsuri: la București s'au făcut
descinderi la sediul Fasciei și
se vorbește și de arestări, iar
în Ardeal a fost trimis însuși
ministrul justiției.

Dovezile senzaționale.

De trei zile astfel, cititorii
sunt ținuți în enervare cu această
senzație, fără să mai afle nimic

Dela ședința foștilor legionari

Proiectul recrutării la orașe a mem-
brilor Asociației.

Joi seara s'a ținut la Banca „Eco-
nomul“ din localitate ședința săptă-
mănală a comitetului pentru organiza-
rea foștilor legionari într'o societate de
tir și sport. S'a votat întregirea regu-
lamentului de recrutare a membrilor
societății referitor la orașe, hotărân-
du-se că și aici să se ceară interven-
ția ofițerului de jandarmi celui mai
înalt în grad, care va constitui din
foștii ofițeri de gardă comitetele lo-
cale de recrutare.

S'a mai hotărât să se apeleze la
comitetul „Surorilor de cruce“ prezi-
dat de d-șoara Ana A. Pop, ca să iee
în mână acțiunea de salvare a fami-
liei preotului martir Ioan Opriș ală-
tura de subscripțiunea ce se va des-
chide prin presă. Prima contribuție la
această colectă este a dlui maior
Șimon, de 100 de lei.

Totul a fost o glumă: După
știri pozitive ce le avem, dl Ze-
lea Codreanu care se afla în tu-
neu, și-a continuat calea prin A-
deal, iar dela Cluj a pornit spre
Iași și nici gând nu are nici a
să pună în practică gluma făcu-
pe socoteala reporterășului Lu-
dela „Aurora“.

Iată deci până unde a mers per-
dia ziarelor minoritare. Aceleaș zia-
re cari nu mai știau cum paraliza sin-
patia cu care Ardealul urmăria ope-
națională a ministrului Angheliescu, si-
gurul din guvernul liberal care a i-
teles seriozitatea chestiunii maghiar
din Ardeal, vin să acuze Ardealul
mănesc de complicitate cu iredenti-
mul maghiar. Firește, față de ată
perfidie guvernul nu se putea lăsa
nu cadă în cursă.

Alegerea dela barou recunoscută de ministrul justiției

Cu venirea dlui I. Th. Flo-
rescu, ministrul justiției, la Cluj
chestiunea alegerii dela barou
de aici care a stârnit cunoscută
luptă dintre avocații români și
străini, a intrat într'o fază nouă.

Ieri, ministrul justiției a învit
la o audiență, în calitate de d-
can, pe dr. Amos Frâncu, decan
ales în ședința din lunie crt.,
i-a pus în vedere că va interve-
ni lângă Uniunea avocaților din
București prezidată de d. Dea
Dobrescu, ca în sfârșit să judece
singura cauză ce o ține în sus-
pensie de trei luni: contestația
contra alegerii dela baroul din
Cluj, neputându-se tolera înain-
tărâgânarea ei.

Proselitismul școlii maghiare

Cititorii își amintesc de senza-
țiile destăinuirii de astă primăvară
ale unui ziar local, privitor la pro-
ganda pan-maghiară ce se face la
institutul „Marianum“ din Cluj. În ur-
melor destăinuirii a urmat o campanie
prin presă, care căuta să desvin-
vătească institutul catolic de aici,
singură parte însă nu s'a pronunțat
părinții români cari au fete la ac-
institut și cari ar fi putut dezveli
publicului lucruri importante despre ed-
cația ce se face elevilor la „Marianum“
Pentru că, lucru în deobște știut
Cluj, sunt aici câteva familii române
cari înțeleg să și dea și sub româ-
odraslele la școala maghiară care
alterat în zilele din urmă ale mon-
hiei austro-ungare, tot spiritul rom-
nesc al intelectualilor noștri.

Iată dar de ce faptul pe care l-
producem aci, este de o importanță
care orice părinte român trebuie să
vadă în toată serioasa ei întregime.

Un părinte care o făcut greșala
a și educa fetița la institutul „Mar-
num“, ne declară, că numai într-
an profesorii acestui institut au alte
într'atâta sufletul micuței, încât în p-
zența ei nici părinților nu le îngăd
să vorbească decât de bine pe un-
gurește.

Recomandăm acest fapt tuturor
celor români cari dacă nu interve-
interdicțiunea guvernului, poate ar
nua să și educe odraslele în șco-
maghiară. Guvernul însă, sesizând
ceastă primejdie, a interzis cu în-
pere din acest an școlar, ca școala
confesională să înscrie elevi de a-
lege. Exemplul de mai sus ne edifi-
mai mult decât orice proteste ma-
ghiare, asupra acestei măsuri a
ministrului dr. Angheliescu.

Scândura de salvare.

Totuș a trebuit ceva pentru
lansarea alarmei: „Aurora“ și-a
adus aminte, că într'o corespon-
dență a sa din Timișoara, era
scris, că — huliganul Zelea Co-
dreanu se duce la antisemiții ire-
dentiști din Viena, München, Pa-
ris etc. Iată dovada, și iată pe
ce teme guvernul a știut să a-
tragă atenția ardelenilor asupra
fascismului, care în afară de un
ridicol început dezagregat încă din
primăvară, n'a fost cunoscut nici-
când aici.

Senzația jidovească o
glumă de cafea.

Și pentru că la atâta să re-
duce totul, să le spunem insti-
gatorilor dela București, că sin-
gura lor dovadă este o farsă
— cum vedem abil exploatată
— ce li-a fost făcută la Timi-
șoara.

La cazinul românesc din ca-
pitala Banatului, d. Zelea Co-
dreanu a fost făcut atent de
câte prieteni, că un reporterăș
local dela „Aurora“ trage la ei
cu urechea. Atunci d. Zelea
Codreanu a spus tare, pentru-
ca să fie auzit, că dela Timi-
șoara va urma itinerarul Viena
München — Paris, pe care l-
vedem figurând azi ca dovadă a
senzaționalului complot al ro-
mânilor ardeleni cu ungurii.

Informațiuni

AMURGURI.

Eu n'am râvnit la nici-un pic de loc, în
[sufletul nimănui.
Cu toate că'n sufletul meu
simt cum fiecare floare
lasă câte-o dără ușoară de parfum
când moare, . .

și fiecare frunză din care e țesut covorul
[toamnei
și are locul ei de odihnit
mult mai curat, mult mai liniștit,
decât îl are'n praf în drum.

Eu n'am râvnit la loc odihnitor și poate nici
[nu ași putea să am,
poate că alte suflete în loc s'adune mirosul
[floriilor din fiecare ram
și în loc să se îmbibe de parfum
râd de sufletul meu, care acum
e plin de tot ce-i mai frumos, mai bun...

Eu nu râvnesc locul odihnitor
căci oricare muritor
și-a adunat păcate
din plăceri vinovate.
Zadarnic ași dori să-mi odihnesc povara
[sufletului meu:
Așa o simt de dulce și-așa de alintată,
cum numai eu
pot să așez amintirea dragoastei vr'odată..
Nina A. Chiuhan.

— După examenul învățătorilor
unguri. Zilele acestea s'a publicat re-
zultatul examenului de limba, geo-
grafia și istoria română, la care au
fost supuși învățătorii dela școlile ma-
ghiare.

În urma acestui examen au fost
destituiți din post o seamă de învă-
țători cari au dovedit că nu și-au dat
nici o silință să și însușească limba
statului.

Ceeace este interesant în acest
fapt, este că majoritatea învățătorilor
concediați sunt din Bihor, în număr
de 36, cari fiind în continuu contract
cu românii, aveau mai multă posibi-
litate să învețe românește, decât învă-
țătorii unguri din satele săcuștii.

Bibliografie.

**Protocoloalele înțelepților Sionu-
lui**, editura-Libertatea (Orăștie) în tra-
ducerea dlui Ion I. Moța, președintele
Centrului Studențesc „Petru Maior”,
comentate de doi buni cunoscători ai
chestiunii jidovești dela noi.

Cartea a fost tradusă în toate lim-
bile și a stârnit pretutindeni o serioasă
mișcare contra acaparării jidovești.
„Protocoloalele înțelepților Sionului”, e-
laborate de un congres jidovesc inter-
național, conțin preceptele pe cari le-a
respectat totdeauna și are să le res-
pecte neamul lui Israel, pentru a se
putea înstăpâni pe întreg pământul și
a realiza Impărăția jidovească. Este
cel mai barbar și mai eficace plan de
guvernământ și ar putea servi unei
guvernări creștine conștiente ca îndrep-
tar de procedare față cu elementul
jidovesc.

Conținând volumul dlui Ion I. Moța
toate comentariile necesare pentru a
înțelege cum aplică jidănimia dela noi
preceptele din protocoale, volumul a-
cesta va servi întregii creștinătăți ro-
mânești ca avertismentul cel mai se-
rios ce s'a dat vr'odată la noi în țară.

De aceea nu mai este nevoie să
recomandăm noi această operă, care
citită de fiecare român, va aduce cel
mai sănătos suflu românesc în această
țară lovită la rădăcină.

— Laura. Versuri, traduse din poe-
zii moderni unguri de apreciatul poet
ardelean Iustin Ilieșiu. Aduce poezii
ungurești într'o prea frumoasă româ-
nească, dar nu tocmai selecționate. A-
lături de versuri de calibrul serios,
crestomația dlui Ilieșiu publică poezii
de un irendentism unguresc antiliterar,
ca aceea tradusă din Reményik, sau

cari, slabe fiind, recomandă foarte prost
pe poezii moderni pe cari traducătorul
ni'i prezintă în notițele introductive
ca pe niște genii. Constatăm indeosebi,
că traducătorul a fost prea darnic în
certIFICATELE ce le dă poezilor traduși,
cari pentru românii cari îi cunosc, sunt
treceți pe un plan inferior poezilor noș-
tri mediocri. Totuși primim bucuroși
această crestomație așa cum este: in-
deosebi intelectualii ardeleni cari s'au
deprins a deprecia literatura româ-
nească, pot face o fericită comparație.

— „Tablouri din Pind”, versuri de
G. Samarineanu, poetul macedoromân
cunoscut mai cu seamă, după război,
în Ardeal. Sunt accente pline de du-
rerea românilor lăsați uitării în Mace-
donia și împărțiți sub trei juguri stră-
ine. volumul dlui Samarineanu trebuie
deci apreciat, fiind azi singura operă
poetică ce ne amintește că nu avem
desăvârșită victoria românismului. Poe-
zie politică, nu are accentele avute de
aceea a dlui Goga, în schimb notele
duioase ni-o fac vrednică de atenție.

— Cum procedează austrie-
cii cu școlile maghiare. Telegra-
mele budapestane comentează cu
enervare deciziunea recentă prin
care guvernul austriac a desființat
orice urmă a limbii maghiare
în școlile din ținutul Burgenlan-
dului atașat acum doi ani Austriei.

Totodată s'a desființat și exa-
menul particular din școlile un-
gurești.

— Un protest al medicilor din
Cluj contra impozitelor. Miercuri seara
s'a ținut în localul clinicii chirurgicale
din localitate o adunare a medicilor clu-
jeni contra noilor impozite.

— Uniforma din școli. Guvernul
a revocat ordinul privitor la obligati-
vitatea uniformei în școlile secundare.
Este obligatoriu numai portul chipiului.

— Artistice. În curând vom avea
prilejul să ascultăm în sala Teatrului
Național din Cluj pe domnul Mihai
Vulpeșcu, unul din cei mai buni cân-
tăreți ai noștri. După studii făcute la
Conservatorul Național de Muzică din
Paris, unde s'a distins fiind premiant,
la absolvirea cursurilor, a fost angajat
la Opera din Monte Carlo, la care
cântă încă.

— I-am obișnuit cu toleranța...
Un caz care s'a petrecut zilele aceste
între două gazete din Cluj, ne-a do-
vedit cum nu se putea mai bine, me-
talitatea cu care am obișnuit pe toți
factorii minorității maghiare. S'a întâm-
plat anume, că confratele Ștefan I.
Paul dela ziarul „Infrățirea” a luat dlui
dr. C. Angheliescu, ministrul instruc-
țiunii publice, un interview foarte aspru
cu privire la obligațiunile ce le au
școlile unguerești față de stat. Decla-
rațiile dlui ministru au fost categorice:
dsa nu va tolera, ca școlile unguerești
și jidovești să fie focare de propa-
gandă irendentistă, ci le va pedepsi cât
se poate de casant.

Ce credeți că au răspuns ziarele
ungurești la aceasta? Au sărit cu des-
culpărea școlilor maghiare? Au sărit
cerând clemență?

Da de unde! Pentru că interviewul
era semnat de redactorul ziarului libe-
ral și pentru că la ziarul „Ujság” este
obiceiul că declarațiile luate cuiva să
fie redade fals (ziarul „Infrățirea” a
probat-o cu dovezi din activitatea bă-
tăiosului gazetar Olajos Domokos),
„Ujság” a declarat interviewul „un
produs al fantaziei dezordonate” a zia-
ristului Șt. I. Paul.

Iar a doua zi, după ce ziaristii dela
„Infrățirea” au înțeles să demonstreze
la ziarul „Ujság”, ziarul partidului un-
gurilor revanșarzi, a publicat o des-

vinovățire în sensul acesta: de vreme
ce ne declarați că declarațiile publicate
sunt autentice, vă credem; dar atunci
rămâne mincinos pentru noi ministrul.
Nu ne interesează aci concepția ce
o are redacția lui „Ujság” despre is-
călitura din josul articolului unui coleg.
Interesează însă altceva:

Gazeta maghiară s'a obișnuit într'a
tâta cu indolenta noastră toleranță, că
atunci când un ministru își permite
să declare că va face pe unguri, chiar
pedepsindu-i, să respecte legea, gaze-
tarul care semnează această declarație
este făcut pur și simplu mincinos. De-
cât, să nu zicem că vina este a gaze-
tei unguerești!

— Un nou birou judiciar jidovesc.
Cahalul din Cluj a anunțat săptămâna
aceasta, că a creat pentru toată jidă-
nimea din Ardeal un birou judiciar.
Cum chestiunea arbitrajului stabil și
în afară de lege, este la ordinea zilei,
atragem asupra acestei inițiative aten-
ția Alianței Avocaților români, mai
ales că după informațiunile ce ni-se
dau, biroul în chestiune va avea su-
cursale pretutindeni și o centrală la
București.

Comitetul „Alianței Avocaților Români din
Țară” cu sediul în Cluj.

A p e l.

Comitetul „Alianței avocaților Români din
Țară” cu sediul Cluj, având în vedere că la
Congresul Avocaților care se va ține în 29
și 30 Septembrie c. în localitate, deja până
acuma s'a anunțat un număr mare de advo-
cați, magistrați și alți fruntași atât din v. Re-
gat, cât și din Provinciile desrobite, și că par-
ticipanții la Congres nu pot fi încartiruiți nu-
mai la hotel din lipsa de camere și numărul
lor mare, face apel către toți intelectualii Ro-
mâni din Cluj rugându-i să binevoiască a
adăposti pe participanți la căminurile lor pe
timpul congresului.

Încartiruirea se va face de „Comisia de
încartiruire” compusă din avocații Dr. Millea,
Dr. Vancea și Dr. Cărpinișan.

Cei ce voesc a primi pe participanți sunt
rugați a anunța Comisia la biroul avocațial
Dr. Aurel Millea Cluj Piața Unirei No. 7, etaj
II. telefon No. 1—81 5—26.

Pretențiile, — având în vedere criza de
locuințe — sunt modeste.
Cluj, la 19 Septembrie 1923.

Dr. Valeriu Roman Dr. Ioan Suciu
secretar general. președinte.

Dela Asociația legionarilor din fostele gărzi naționale.

— Comunicat. —

Comitetul „Frăției de Cruce
pentru desăvârșirea idealului na-
țional” nu și limitează activitatea
la organizarea legionarilor de tir
ale foștilor legionari din gărzile
naționale, ci organizațiile de tir se
vor înfăptui și pentru alte cate-
gorii sociale.

În prima linie vizează studen-
țimea, despre care speră, că se
va organiza în legiuni de tir după
Universități. Comitetul a luat cu
vie satisfacție act, că între stu-
denții din Cluj s'a inițiat organi-
zarea legiunii de tir „Avram Iancu”.

Organizarea seniorilor într'o
legiune de tir s'a încredințat în
Cluj dlui Mircea prefect, fost pre-
fect, strada Cimbalei No. 9, unde
se fac înscrierile și se dau toate
lămuririle.

Comitetul.

Repertoriul Teatrului Național

Sâmbătă, 22 Sept. „Vlaicu Vodă”.
Duminică, 23 Sept. Matineu: „Che-
marea codrului”.

Seara: Operă „Carmen”.
Marți, 25 Sept. „Martira”.
Joi, 27 Sept. „Martira” Premieră.
Sâmbătă, 29 Sept. „Martira”.

O lecție pentru ziarul „Ujság”

Sanctiunea adusă de Sindicatul Presei Maghiare
contra violenței de stil a ziaristului Olajos D.

Cititorii ziarelor clujene au fost cu
drept cuvânt surprinși săptămâna a-
ceasta de tonul neobișnuit introdus
față de presa românească de către zia-
rul „Ujság”. Ziarul partidului unguirilor
revanșarzi a uitat că sub unguri a ce-
rut mereu sugrumarea românilor și
uitându-și că violența de stil menținută
de acest ziar, și sub români, contra
noastră, s'a îngăduit numai printr'o
toleranță păcătoasă a românilor, a so-
cotit că poate avansa pe vechiul drum
și s'a apucat să insulte de astă dată
pe colegii dela ziarul „Infrățirea”.

Violarea aceasta a colegia-
lității, a avut o urmare serioasă. Sesi-
zat fiind de către ziarul liberal, Sindi-
catul Presei Maghiare, a adus
Joi după amiază o sancțiune drastică,
pedepsind pe ziaristul vinovat dela
„Ujság”, dl Olajos Domokos, la 2000
amendă, reținerea salariului pe două
luni, excluderea din sindicat pe timp
de două luni și publicarea unei mea-
culpa.

Sanctiunea Sindicatului Presei Ma-
ghiare, drastică pentru acei cari nu
cunosc activitatea gazetarului Olajos,
este totuși nesatisfăcătoare, pentru că
este unilaterală. Constatăm anume, că
ea s'a adus sub presiuni și urmărește
prevenirea sancțiunilor cari s'au pus în
vedere ziarelor unguerești și nu numai
gazetarilor.

Convocare

Comitetul organizator al „Alianței
advocaților români din Țară” con-
voacă prin aceasta *Congresul de con-
stituire* al Alianței, ce se va ține în
Cluj la 29—30 Septembrie cor. cu
următoarea ordine de zi:

1. Cuvânt de deschidere rostit de
d. dr. Ioan Suciu președinte ad. i.
2. Raportul Comitetului rostit de
d. dr. Valeriu Roman secretar gene-
ral ad. i.
3. Votarea înființării Alianței advo-
caților români din Țară.
4. Votarea statutului.
5. Alegerea organelor statutare.
Eventuale propuneri.

La acest congres sunt invitați cu
frăție românească:

a) Toți domnii avocați români
cari au primit invitație nominală sau
prin domnii decani din vechiul Regat,
Bucovina și Basarabia;

b) Domnii stagiați români din în-
treagă România;

Aceste două categorii ca membri
activi;

c) Toți domnii magistrați români
și profesori ai facultăților de drept din
întreaga Românie, ca membri aderenți
ai Alianței avocaților români din în-
treaga Românie.

Cluj, la 21 Septembrie 1923.

ss. Dr. Valeriu Roman Dr. Ioan Suciu
secretar general ad. i. președinte ad. i.

Dr. Amos Frâncu
vicepreședinte ad. i.

Bronz și Aramă roșie
rămășițe, cumpăr ori ce canti-
tăți. Plătesc bine, oferte la Li-
brăria Anca Cluj Piața Unirii.

Caut cameră goală și bucatărie sau și
numai cameră, ori unde în oraș. Chiria după
nvoială. Adrese la ziar sub „Calfă”.

Casă, în apropierea centrului cu 2—3
odăi, baie, bucatărie, curte, gră-
dină și grajd de piatră, cumpăr imediat. Of-
ferte la Administrația ziarului, Regina Maria, 14.

Caut cameră goală și bucatărie, curate
oriunde în oraș. Plătesc bine. Oferte la ziar.
Sub „După învoială”.

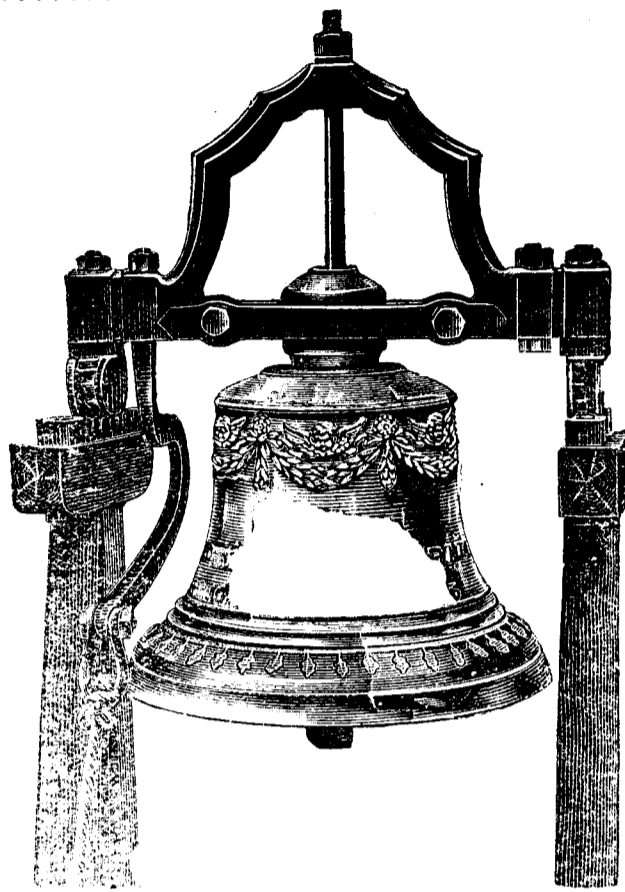
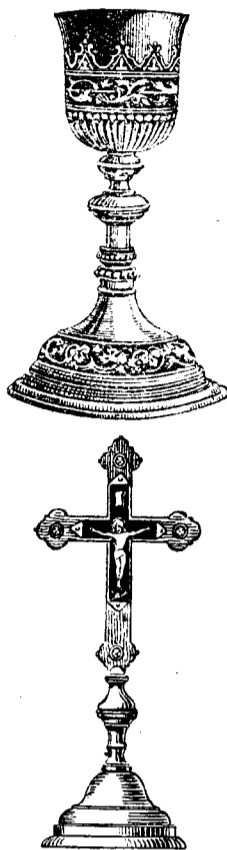
Fabrica română ardeleană de clopote patentate și Ornate Bisericești **Alexandru Anca, Cluj**

1870

Distins cu medaile de argint și mai multe diplome

Înainte succesorii lui Efraim Andrásófszky
Birourile: CLUJ, Piața Unirii 32 și Reg. Maria 14. Fabrica C. Victoriei 36.

Unica fabrică în țară, care pregătește clopote patentate de prima calitate după vechiul recept Andrásófszky, care a fost premiat cu medale de argint și mai multe diplome la diferite expoziții. Durabilitatea tonului armonia și exactitatea pregătirii să garantează pe mai mulți ani. — Înainte de a face comandă ori unde, cereți informațiuni și oferte de prețuri dela fabrica noastră. Veniți, Vedeți și vă convingeți.

Az ország egyetlen gyára, amely szabadalmazott harangot készít kitünő minőségben az Andrásófszky receptje szerint, mely több kiállításon volt arany és ezüst éremmel kitüntetve. Tartósságáról több évi felelősséget vállalunk. Mielőtt bárhol rendelést tenne, kérjen felvilágosítást és ajánlatot gyárunktól. Jöjenek, nézék és győződjenek meg.

Domni Advocăți și Judecători!

Comandați urgent dela **Librăria Anca, Cluj**

„Legea de execuție”

cu prefață de Dr. Stefan Laday. Prețul Lei 65.—

„Vademecum” juridic

român—maghiar de Alex. Balázs. Prețul 60 Lei.

A apărut în ediția Camerei de Comerț și Industrie Cluj.

Explicarea Nouilor legi de impozite

din care fie cine pricepe clar dispozițiile legii și își poate socoti simplu darea din 1 Aprilie 1923. Prețul unui exemplar face 3 Lei.

Noua Lege a chiriilor

Prețul unui exemplar face 5 Lei. Să află la **Librăria Anca, Cluj.**

In atenția femeilor!

A APĂRUT

în editura **Librăriei Anca Cluj**, îndrumarul doctorului gynecolog Grigoriu intitulat **„Cartea Moașelor”**. Fiecare femeie trebuie să-l consulte zilnic, căci cuprinde sfaturi pentru îngrijirea femeii și a copilului înainte și după naștere, noțiuni generale asupra sănătății familiei tuturor îngrijirea boalelor femești cu 130 fotografii femești explicative.

Prețul 120 lei, plus 5 lei porto, care sumă se trimite înainte.

Prețime!

Nou Apărut!

Predici la morți

de I. Marga,

1 expl. 35 lei. Se află la **Librăria Anca Cluj.**

Studente !

și elevi ai tuturor școlărilor
cumpărați caete, hârtie, și toate recvizitele școlare dela

Librăria Anca, Cluj

mai ețin ca ori unde. Fiecare primește și :- o hartă a Europei gratuit. :-